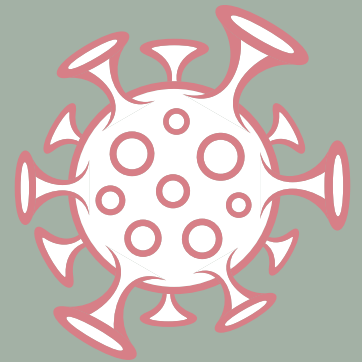

Contact in Coronatijd

Literatuuronderzoek

Iedereen beleeft een gekke periode door de COVID-19 pandemie. Dit geldt zeker voor mensen met een beperking die op een woonlocatie leven. Het dagelijks leven van circa 70.000 mensen wordt getroffen. Tijdens de eerste periode van de pandemie mochten familie, vrienden en andere belangrijke personen alleen bij hoge uitzondering op bezoek komen. Contact via bellen, beeldbellen of social media is een alternatief, maar gebruik daarvan is niet voor iedereen vanzelfsprekend. En dat terwijl contact met familie en vrienden juist heel belangrijk is. Hoe kan informatie- en communicatietechnologie (ICT) ervoor zorgen dat mensen met een beperking op een woonlocatie in contact blijven met familie en vrienden?

Het project Contact in Coronatijd levert antwoorden. In dit document lees je de belangrijkste bevindingen van het (internationale) literatuuronderzoek. Ook verzamelen we ervaringen met vragenlijsten en houden we gesprekken met ervaringsdeskundigen en experts. Dit levert een handreiking voor de praktijk op.

**Drie belangrijkste
thema's over
digitaal contact
vanuit de literatuur**

Gebruikte vormen van ICT

Effecten op welzijn

Opbrengsten, belemmeringen en voorwaarden

Gebruikte vormen van ICT

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat alle vormen van digitaal contact ook door mensen met een beperking worden gebruikt. Direct contact gaat over (video)bellen en filmpjes. Indirect contact is het sturen van smsjes en mailtjes en het gebruik van social media met familie en vrienden. Welke vorm van contact wordt gebruikt, is afhankelijk van de mate van iemands beperking en hoe hij weet om te gaan met zijn beperking.

Belangrijkste boodschap over vormen van ICT

Verschillende ICT-middelen worden gebruikt om met elkaar in contact te blijven. Deze middelen worden in meer of mindere mate ook gebruikt door mensen met een beperking, zowel door mensen met een licht verstandelijke beperking als door mensen met een (zeer) ernstig meervoudige beperking. In een aantal onderzoeken zijn aangepaste ICT-middelen ingezet. Er is echter nog te weinig bekend over de haalbaarheid en de effecten van deze ICT-middelen en in welke mate ze kunnen worden ingezet als vervanging van fysiek contact wanneer dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld tijdens een pandemie.

Effecten op welzijn

Eén studie wijst erop dat mensen met een ernstig meervoudige beperking die ICT-middelen gebruiken, meer lijken te glimlachen wanneer ze contact hebben met familie en vrienden. Deze studie laat ook zien dat familie en begeleiders zich meer betrokken voelen. Bij mensen met een ernstig meervoudige beperking kan het gebruik van social media ook zorgen voor een sterker gevoel van betrokkenheid.

Gebruik van social media heeft echter ook een minder positieve kant. Sommige gebruikers worden gestresst door social media. Ze kunnen gefrustreerd raken wanneer er technische problemen zijn, bijvoorbeeld als het touchscreen niet werkt of als het geluid het niet goed doet.

Belangrijkste boodschap over effect op welzijn

ICT-middelen om in contact te blijven met familie en vrienden kunnen bijdragen aan het geluk en welzijn van mensen. Dit geldt voor zowel mensen met lichte tot matige verstandelijke beperking als voor mensen met (zeer) ernstige meervoudige beperking. Onderzoek naar welke ICT-middelen werken en voor wie ze goed werken is echter nog te beperkt om uitspraken te kunnen doen.

Opbrengsten en voorwaarden

Ondersteuning bij het gebruik van ICT voor sociaal contact is belangrijk. Voor mensen met lichte- tot matige verstandelijke beperking kan dit gaan over praktische ondersteuning bij het bedienen van toestellen of bijvoorbeeld bij het maken van een account en het veilig gebruiken van social media. Mensen met een (zeer) ernstig meervoudige beperking kunnen aangepaste technologie gebruiken na intensieve training en met ondersteuning van een professional. Ondersteuning blijkt alleen niet altijd aanwezig te zijn.

Belangrijkste boodschap over opbrengsten en voorwaarden

Er is nog een gebrek aan onderzoek naar het gebruik van ICT -middelen bij mensen met een beperking. Uitgebreider onderzoek is nodig om maatwerk te kunnen bieden. Welke steun hebben mensen een beperking nodig, wat vinden zij fijn om te gebruiken en hoe kunnen familie en vrienden worden betrokken? Wat hebben professionals en begeleiders nodig om mensen met een beperking te kunnen ondersteunen?

Het project Contact in Coronatijd moet meer inzicht geven in deze vragen. Daarom zijn wij op zoek naar mensen die hun ervaringen willen delen. Woon je in een woonvoorziening voor mensen met beperkingen? Of woont iemand uit je familie in zo'n woonvoorziening? Ben je werkzaam als professional in een woonvoorziening voor mensen met beperkingen? Deel dan je ervaringen met ons! Kijk [hier](#) voor meer informatie.

Heb je vragen?

De preprint (2 februari 2021) van het literatuuronderzoek kun je [hier](#) vinden. Neem voor meer informatie over het literatuuronderzoek contact op met Lianne Bakkum (l.bakkum@vu.nl). Heb je vragen over deze uitgave, dan kun je contact opnemen met Lotte Piekema (l.piekema@rug.nl).

Wil je meer weten over het project Contact in Coronatijd? Bel (020-5988495) of mail (contactincorona.fgb@vu.nl) ons dan gerust!

Dit onderzoek is een samenwerking tussen de Academische Werkplaats (AW) 's Heeren Loo - VU, AW Bartimeus - VU, AW Leven met Verstandelijke Beperking en de AW EMB, samen met KansPlus, VGN, Vilans en Universiteit Twente. Het project wordt ondersteund door ZonMw (projectnummer: 10430022010013).

Betrokken onderzoekers zijn: Esmee Adam (TU), Martin van Aken (VU), Lianne Bakkum (VU), Annet ten Brug (RuG), Linda Douma (VU), Petri Embregts (TU), Noud Frielink (TU), Lisette van Gemert-Pijnen (UT), Lotte Piekema (RuG), Clasien de Schipper (VU), Carlo Schuengel (VU), Pouwel van de Siepkamp (KansPlus), Paula Sterkenburg (VU), Anne Tharner (VU) & Minkede Vries (RuG).